

РЕШЕНИЕ

№ 13229

гр. София, 15.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 20 състав, в
публично заседание на 26.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Светлана Димитрова

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **12561** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК). във връзка чл. 84, ал.3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) .

Образувано е по жалба на М. Х. Ш., [дата на раждане] , непридружен непълнолетен, ЛНЧ [ЕГН],гражданин на С., чрез адв. А. К. А. от САК, назначена за процесуален представител в административното и съдебното производство, с решение № 1945 от 26.08.2024г. на председателя на НБПП, със съдебен адрес [населено място], [улица],офис 1, срещу решение № 12089 от 20.11.2024г. на председателя на ДАБ – МС, с което на жалбоподателя е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са наведени оплаквания, че административният акт е постановен при съществено нарушение на административнопроизводствените правила , в противоречие на материално правните разпоредби и в несъответствие с целите на закона. Излагат се доводи, че решението е постановено при неизяснена фактическа обстановка и липса на задълбочен анализ на доказателствата по делото. Счита, че административният акт /АА/ е необоснован. Моли решението да бъде отменено и да бъде върнато на председателя на ДАБ-МС за ново произнасяне по молбата.

В проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият редовно призован, не се явява, представлява се от адв. А. А., която моли да бъде постановен справедлив съдебен акт, с който да бъде уважена жалбата и отменено решението на ДАБ, като неправилно и незаконосъобразно. Излага доводи, че същият е част от специфична уязвима група в страна, в която има въоръжен конфликт. Счита, че ако се върне в страната, са застрашени здравето и животът му. Моли да бъде върната преписката на административния орган за ново разглеждане с дадени указания за това.

Не претендира разноски.

Ответникът, председателят на ДАБ, редовно призван, представлява се от ст. юрк. Х., който оспорва жалбата. Представя актуална справка от 14.03.2025 г. за Република С., като моли да бъде потвърден оспорения АА, т.к. лицето не отговаря на условията на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. Моли да бъде отхвърлена жалбата като неоснователна.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител за участие в производството по делото.

В изпълнение на чл. 15, ал. 6 от Закона за закрила за детето (ЗЗДет), съдът в хода по делото е изпратил запитване до Дирекция "Социално подпомагане" по местоживее, относно становище или доклад, касаещи личното положение на непълнолетното дете, като е уведомила дирекцията за датата на съдебното заседание.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е започнало с молба, рег. от 21.08.2024 г. (л. 90) за международна закрила, подадена от жалбоподателя до ДАБ при МС. На същия ден е съставен регистрационен лист (л. 87), в който е отразено, че кандидатът М. Х. Ш. е гражданин на С., [дата на раждане] в [населено място] Ал Араб, с постоянен адрес: С., А. Ал Араб, кюрд, мюсюлманин-сунит, неженен, начално образование, с адрес в [населено място], [улица], № 21а, както и приложения към него (л. 88-89). Личните му данни са установени от декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ (л. 71).

В хода на производството се установява, че М. Х. Ш. е на 15 години. С оглед разпоредбите на ЗУБ същият е непридружен непълнолетен по смисъла на § 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на Закона за убежището и бежанците. В хода на административното производство чужденецът се представлявал от адвокат, назначен с решение на председателя на Националното бюро за правна помощ и от социален работник от отдел "Закрила на детето", назначен със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" по местоживее.

Съставена е Евродак дактилоскопна карта № BR112C2408210008 от 21.08.2024 г. (л. 81). Кандидатът е запознат срещу подпис с указания относно реда за подаване на международна закрила, който ще следва, за правата и задълженията на чужденците, търсещи международна закрила, както и допълнение към нея (л. 73), инструкция за задълженията на чужденците, настанени в центровете на ДАБ (л. 72), информация за задълженията на чужденците, настанени в центровете на ДАБ (л. 74), указания относно задълженията на децата под 18 години, които са подали молба за закрила (л. 82). Запознат е още срещу подпис на същата дата и с информация за обработване на лични данни на чужденци, търсещи закрила (л. 77).

П. е и декларация за съгласие за събиране на информация (л. 79).

Изискано е становище от ДАНС (л. 69) по подадената молба, и с писмо вх. № М-15987 от 02.10.2024 г. (л. 58) ДАНС е дала отговор, че не възразява да бъде дадена закрила, в случай, че чужденеца отговаря на условията по ЗУБ.

На 21.08.2024 г. до М. Х. Ш. е изпратена и покана за провеждане на интервю (л. 80).

На проведеното на 14.10.2024 г. интервю, за провеждането на което е съставен от протокол с рег. № 16015/14.10.2024 г. (л. 52-57) с участието на преводач, кандидатът- непълнолетно дете е заявило, че е напуснало С. един месец и 20 дни преди проведеното с него интервю и е преминал нелегално в Турция, заедно с двама негови братовчеди. В Турция чужденецът е останал за период от 15 дни в [населено място] при негова леля, която живее в страната от около една година, след което е преминал нелегално на българска територия заедно с братовчедите му и се е предал на българските власти. Заявил е, че е искал да достигне до България за да може да помогне на

семейството му да пристигне тук и за да живеят заедно. Посочил е, че той е кюрд и е мюсюлманин - сунит по религия, както и не е имал проблеми в С. или в друга държава във връзка с етноса и религията му. Разказал е, че в С. е живял в [населено място] Ал Араб (Кобане - на кюрдски език), посочвайки, че най-близкото голямо населено място е [населено място], намиращ се на 5 часа път с автомобил. Понастоящем в дома им в [населено място] Ал Араб се намират неговите родители, трима братя и една сестра. Посочил е, че той е най- голямото дете. Посочил е още, че близките му не са напуснали С. с него поради финансови затруднения, както и че баща му е уредил пари и го е изпратил извън страната. Пояснил е, че [населено място] Ал Араб е под контрола на кюрдските сили. Заявил е, че не е женен и няма деца, както и че е учил до пети клас. В страната си по произход е продавал сладолед заедно с баща му за период от 5-6 години. Посочил, че не е бил член на политически партии или организации както и, че все още не подлежи на военна служба, тъй като все още е малък, не е получавал призовки или повиквателни и не е бил търсен за служба. Не е имал проблеми с властите в страната му по произход. Мотивира молбата си за закрила с причини от личен и финансов характер, като посочва и общото положение и войната в С., както и че е напуснал заради трудните условия за живот, с цел да помогне на семейството си. Разказал е, че преди е имало военни действия, поради което условията за живот са трудни, както и че е бил малък когато военни действия са започнали - преди 4-5 години и не знае кой с кой се е биел. Посочил е, че сблъсъците са продължили до миналата година, като сблъсъците са били около града. Допълва, че понастоящем няма работа и неговото семейство е в затруднено финансово положение, както и че въпреки, че е помагал на баща си в работата, семейството не се е справяло. Посочил е, че не е бил свидетел на военни действия, а ако е бил, то не си спомня. Относно положението по отношение на сигурността в неговия град, чуждият гражданин е посочил, че такива е имало за последен път през 2023 г., както и че понастоящем в района няма военни действия. Посочил, че е напуснал страната си в конкретния период по финансови причини, посочвайки, че баща му работи сам и няма работа. Заявил е, че не е налице конкретно събитие и е решил да напусне за да може да подпомогне семейството си. Счита, че ако се завърне в страната си ще живее при много трудни условия и ще трябва да работи много, като е споделил, че е дошъл в България за да може да се събере със семейството си. Декларирал е, че не е получавал лични заплахи в С., както и не е членувал в политически партии и организации, не е арестуван, съден или осъждан. На зададен от представителя му въпрос при какви условия чужденецът е живял в С., молителят отговаря, че домът им в града е разрушен при сражения, когато е бил малък и живеят под наем, като в къщата живеят шестима души. Посочил е още , че не знае за негови роднини, които да са пострадали. В административната преписка е налице още превод на преписка за актуално състояние на гражданин (л. 49), писмо от Агенция за социално подпомагане (л. 51) формуляр за бърза оценка (л. 59), решение за назначаване на адвокат от НБПП (л. 64), искане за предоставяне на правна помощ (л. 68), писмо до социално подпомагане (л. 66), решение за настаняване (л. 70) и протокол за предаване на съпровождани малолетни и непълнолетни лица от органите на МВР с полицейски правомощия (л. 92).

В административната преписка е налице и информация в писмо от началник отдел „ПМЗ- кв. О. купел“, че от 04.12.2024 г. непълнолетния М. Х. Ш. е в неизвестност (л. 47), както и докладна записка относно самоволно напуснали лица, сред които е и Ш. (л. 48).

Със становище от младши експерт в отдел „ПМЗ-РПЦ-С.[жк]до председателя на Държавна агенция за бежанците на Министерски съвет е направено предложение на чужденеца да му се откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут (л. 46).

С оспореното в настоящото производство Решение № 12089/20.11.2024 г. председателя на ДАБ-

МС, на основание чл. 75 , ал. 1, т. 2 и 4, вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на М. Х. Ш.. Приел е, че по отношение на кандидата не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, а именно: по причини основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Счел е, че сирийският гражданин не е направил релевантни твърдения за осъществено спрямо него преследване от страна на държавата, от партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, или от недържавни субекти, включително международни организации, като същите не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване. Според административния орган кандидатът не е аргументирал наличието на основателни опасения от преследване по изброените в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ причини: раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, поради което не са налице субективния и обективния елемент за прилагане на цитираната правна норма. Административният орган е приел, че чужденеца не е имал проблеми от етнически, религиозен или политически характер.

Според решаващия орган, чужденецът не изтъква никакви лични опасения от преследване нито в страната си на произход – С., както и не е заявил, че спрямо него, държавата му на пребиваване или друг недържавен субект на когото държавата не може или не желае да противодейства е предприел някакви действия, които да са релевантни на преследване. Административният орган/АО/ е счел, че конкретни действия на преследване срещу сирийския гражданин не са осъществени, както и не са установени срещу него да са налице посегателства, чиято системност и мащаб достигат до границата на преследване. Приел е, че в твърденията му не съдържат и информация за осъществено спрямо него преследване по смисъла на чл. 8, ал. 2-5 от ЗУБ и риск от бъдещо такова.

Не са заявени дискриминационни и други неблагоприятни мерки, водещи до риск от преследване, както и други релевантни причини или обосноваващи опасения за преследване - не е осъждан и не е бил преследван от официалните власти в С., не е бил заплашван или преследван по етнически или религиозни причини в държавата си произход. АО е приел, че чужденецът не е заявил наличието на конкретно събитие, поради което е избрал да напусне страната си по произход. АО е приел, че мотивът му да напусне страната си на произход е да търси по-добър стандарт на живот в посока Европа, за което свидетелстват многобройните му заявления в хода на проведеното интервю, както и заради желанието му и желанието на семейството му, да извърши процедура за събиране на семейство. От заявените в хода на административното производство факти и обстоятелства, АО е приел, че не се доказва наличие на преследване или основателен страх от преследване поради неговата раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическото му мнение и/или убеждение, както и липсват законовите предпоставки за предоставяне на статут на бежанец, предвидени в чл. 8 от ЗУБ, поради което искането в частта за предоставяне на статут на бежанец е отхвърлено като неоснователно.

Не са установени и основанията за закрила по чл. 9, ал. 1, т. 1-2 ЗУБ. Молбата е разгледана и във връзка с възможността за прилагане на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ – предоставяне на хуманитарен статут при наличие на тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие, в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт в страната на произход на кандидата. Твърдения, релевантни с горепосочената норма от ЗУБ сирийският гражданин не е направил. Въз основа на заявеното от него, АО е направил извод, че той е бил принуден да напусне или да остане извън страната си на произход по причина на реална опасност от смъртно наказание или екзекуция, изтезание, нечовешко или унижително отнасяне или

наказание. В тази връзка АО е приел, че бежанската история на чуждия гражданин не е подкрепена от доказателства в този смисъл.

На следващо място АО е направил извод, че М. Х. Ш. не е напуснал страната си по произход, поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не са налице и данни, че търсецията международна закрила е заплашен от изтезание или нечовешко или унижително отнасяне или наказание, тъй като не е заявил наличието на проблеми, както с официалните власти, така и с която и да било групировка на територията на С.. Спрямо сирийския гражданин не съществува и бъдещ или евентуален риск от тежки посегателства, поради което не са налице законовите предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ.

След извършен анализ на информацията за обстановката в С., изложена в справка вх. № ЦУ-1841/23.08.2024 г. (л. 39) и справка вх. № ЦУ-1852/27.08.2024 г. (л. 33) изготвени от дирекция „Международна дейност“, ДАБ при МС, АО е приел, че не се установяват и разширенията, дадени в тълкувателно решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 и тълкувателно решение на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 30 януари 2014 г. по дело № С-285/12 по тълкуването на чл. 15, б. „в“ от директива 2004/83/ЕО, които се преценяват във връзка с прилагане единствено на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

От справка с вх. № ЦУ-1841/23.08.2024 г. е установено, че сирийското правителство (режимът на Б. А.) контролира над 60% от общата територия на страната, включително центъра, средиземноморското крайбрежие и южната част. Освен това всички големи градски зони, включително най-големите градове Д., Х., Х. и Х., са разположени в контролираната от правителството зона. Контролът се осъществява с помощта на различни вътрешни сили за сигурност, а свързаното с конфликт насилие е спорадично. Зоните под контрола на кюрдските Сирийски демократични сили (Syrian D. F., SDF) понастоящем включват големи части от провинциите Д. ал Зор, Ракка, Х. провинция Х., или общо около 25% от територията на С.. Същевременно, чрез партньорските си неправителствени организации ВКБООН предоставя правни услуги на вътрешно разселени лица, завърнали се бежанци и приемни общности, както и на търсещи закрила лица и бежанци.

От справка с вх. № ЦУ-1852/27.08.2024 г., изготвена от дирекция „Международна дейност“, ДАБ при МС е установено, че провинция Х. се намира в североизточния ъгъл на С. и граничи с Турция на север, И. на изток и провинциите Ракка и Д. ал Зор съответно на запад и югозапад. Едноименната столица, [населено място], се намира в центъра на провинцията, на пресечната точка на река Х. и пътя от Камишли (граничещ с Турция на север) към Д. ал Зор, а провинцията е разделена на четири окръга: Х., Р. ал А., Камишли и Маликия. Провинция Х. е населена с мнозинство етнически кюрди, като повечето райони на север от [населено място] имат предимно кюрдско население (като Камишли и Маликия) или смесено кюрдско-арабско население (като Р. ал А.). Южните части на провинцията са населени предимно от араби, районът Т. Т. има християнско население със села, обитавани от асирийци и арменци, а в областта живеят и йезиди. Градовете Камишли и Х. са разделени на кюрдски и арабски райони, като кюрдите формират мнозинство в Камишли, но остават малцинство в Х.. След отстъплението на правителствените сили от големи райони от Североизточна С. през 2012 г., кюрдските сили успяват да превземат североизточната част на страната и създават т.нар. Автономната администрация на С. и Източна С. (Autonomous A. of N. and E. of S., AANES), която изгражда свои собствени институции и сили за сигурност. От 2014 г. кюрдската партия "Демократичен съюз" (Partiya YekTtiya Demokrat, PYD) и нейното въоръжено крило, Отрядите за народна защита (People's D. U., YPG), се превръщат в най-важната политическа и военна сила на място в кампанията на водената от САЩ коалиция

срещу "Ислямска държава" (ИД). През октомври 2019 г. Турция започва своята операция "Извор на мира", за да изтласка Сирийските демократични сили (SDF) и YPG от сирийската страна на границата и да създаде "сигурна зона" за презаселване на сирийски бежанци.

През периода 1 август 2022 г. - 30 ноември 2023 г. и понастоящем по-голямата част от Х. се намира под контрола на кюрдските Сирийски демократични сили (SDF) и Отрядите за народна защита (People's D. U., YPG), които са подкрепяни от водените от САЩ -коалиционни сили. Силите на официалния режим контролират няколко анклага за сигурност в градовете Х. и Камишли, където също така са разположени ирански и руски сили. допълнение, силите на А. получават разрешение от SDF да преминат между контролираните от тях зони и територии, контролирани от кюрдите. В отговор на предупрежденията на Турция за потенциална нова военна кампания срещу кюрдските сили в граничните райони, в средата на 2022 г., официалното правителство увеличава присъствието си в граничните райони в северната част на Х.. Руските войски присъстват, заедно с правителствени сили, по сирийско-турската граница и фронтовите линии между контролираните от кюрдите и контролираните от Турция райони. Междувременно Турция контролира част от С. Х., която принадлежи към територия, грубо разграничена от Р. ал А. на изток, Т. А. (Ракка) на запад, сирийско-турската граница на север и магистрала М4 на юг. Тази зона е наричана зоната на операция "Извор на мира" и там действат сили на подкрепяната от Турция Сирийска национална армия (SNA). В заключение, според съобщенията, "Ислямска държава" (ИД) увеличава присъствието си на територията, контролирана от Автономната администрация на С. и Източна С. (AANES). Ситуацията със сигурността в провинция Х. е описвана като "нестабилна", с продължаващи доклади за инциденти със сигурността в близост до зоните, контролирани от Сирийската национална армия (SNA), или сирийско-турската граница, включително около Т. Т.. През периода 1 август 2022 г. - 28 юли 2023 г. в провинция Х. са станали 1 104 свързани със сигурността инцидента, 551 от които са определени като "битки", 686 са "експлозии/дистанционно насилие", а 467 инцидента са дефинирани като "насилие срещу цивилни". Повечето инциденти със сигурността през отчетния период са регистрирани в окръзите Х. и Р. ал А., а по-нисък брой инциденти със сигурността са отчетени в Маликия (48, 7 от които класифицирани като "насилие срещу цивилни"). През периода август 2022 г. - юли 2023 г. Сирийската мрежа за човешки права (Syrian N. for H. R., SNHR) регистрира 52 смъртни случая на цивилни в провинция Х., а през периода август - ноември 2023 г. същата организация документира 4 смъртни случая на цивилни лица. В сравнение с данните за населението от май 2022 г., горната статистика представлява пет смъртни случая на цивилни лица на 100 000 жители за целия референтен период.

С оглед на съдържащата се информация в посочените справки, АО е приел, че не може да се направи обоснован извод, че в момента е наличен вътрешен или международен въоръжен конфликт на територията на цялата страна, по смисъла заложен в международното право, при който безогледното насилие в страната достига до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че молителят поради самият факт на пребиваване, е изложен на реална опасност да претърпи лични заплахи. От анализа на цитираната информация, АО е заключил, че въпреки оценяването на положението в някой части на страната като несигурно и напрегнато, не следва насилието във всички части на държавата да се определя като безогледно. Атаките от страна на действащите в някой райони опозиционни групировки са спорадични актове на насилие и като такива не могат да се оценяват като въоръжен конфликт. Инцидентите в страната имат определени цели, като например нападения над специфични военни обекти, но не са в състояние да предизвикат масов ефект. АО е приел, че сирийското правителство и сирийските демократични сили, посредством различни техни многочислени, добре функциониращи и

структурирани сили за сигурност, контролират почти цялата част на страната, като този контрол не е от временен а от постоянен характер, като контролът се характеризира с устойчивост и ефикасност. Заключил е, че не трябва да се очаква, че като и да е правителството може да гарантира сигурност на всички граждани дадената страна.

АО е приел, че въпреки наличието на нестабилност по отношение на сигурността в части от в части от Х., нивото на безогледно насилие в конкретното населено място не е изключително. Според АО в настоящия случай следва да се вземе под внимание обстоятелството, че според заявленията на кандидата, в [населено място] се намират родителите му и неговите братя и сестри и ако действително близките на чуждия гражданин, в страната им по произход и по специално в населеното им място по обичайно пребиваване, са се сблъскали с каквито и да е проблеми или е имало заплахата или риск за живота и сигурността им, то те несъмнено биха избрали да напуснат незабавно даденото място, независимо дали разполагат с финансова възможност да организират нелегалното напускане на страната и колкото и да е труден маршрута по който биха преминали и не биха се върнали отново. Въпреки това същите продължават да пребивават на същото място, като единствено молителят е успял да продължи пътя си достигайки територията на Европа. В този смисъл АО е приел, че оставането в С. на близките на молителя обосновава по безспорен начин ниската вероятност те да бъдат изложени на реална опасност от тежки посегателства.

Приел е още, че за М. Х. Ш., като алтернатива на възможността да се завърне в мястото и района му на постоянно местожителство, е и възможността да се установи в множество от зоните на страната, в които не е налице безогледно насилие, контролираните от правителствените сили, включително най-големите градове Д., Х., Х. и Х., или контролираните от кюрдските сили големи части от провинциите Д. ал Зор, Ракка, Х. и части от провинция Х..

От изложеното АО е направил извод, че за М. Х. Ш. не съществува реален риск от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, поради което искането за международна закрила и в тази част е приел за неоснователно.

В АА е прието още, че по отношение на чуждия гражданин се установяват положителни предпоставки и липсват данни за отрицателни предпоставки по чл. 9, ал. 4 и 5 от ЗУБ. За него липсват предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като не е заявил член на неговото семейство да има предоставена международна закрила в Република България, както и не са налице и условията за хуманитарен статут по други хуманитарни причини (чл. 9, ал. 8 от ЗУБ), тъй като той не се позовава на причини от хуманитарен характер, поради което искането и в частта за предоставяне на хуманитарен статут е отхвърлено като неоснователно.

На последно място съблюдавайки принципа за висшия интерес на детето, заложен в Конвенцията на ООН за правата на детето АО е установил, че за молителя не съществува риск за сигурността му на територията на обичайното му пребиваване. В хода на производството, според АО кандидатът не е изтъкнал конкретни причини, свързани с благосъстоянието и социалното му развитие, които да не могат да бъдат посрещнати в страната му на произход. Обосновал е извод, че връщайки се в С., той няма да бъде лишен от неговата идентичност и ще може да поддържа, както и взаимоотношения с роднините си, които по думите му продължават да пребивават там, че именно в държавата си на произход детето ще има възможност да доизгради традиционните социални, родови, културни и езикови ценности и норми, имащи особена важност за личностното му развитие. Заключил е, че в случая, предвид липсата на релевантни основания, не се откриват и обективни възпрепятстващи пречки за завръщане на сирийския гражданин в родината му.

Процесното решение е връчено на жалбоподателя на 27.11.2024 г., а жалбата срещу него е подадена до Административен съд София – град на 10.12.2024 г.

Като част от административната преписка са представени справка вх. № ЦУ-1841/23.08.2024 г. (л. 39) и справка вх. № ЦУ-1852/23.08.2024 г. (л. 33) от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС, по отношение на Сирийската арабска република относно състояние на сигурността в районите на Д., Х., Х., Камишли, Л. и Т., както и какви въоръжени групировки действат в посочените региони.

В хода по делото са представени справка вх. № МД-02-20/14.01.2025 г. (л. 108) и справка вх. № МД-02-159/14.03.2025 г. на Дирекция „Международна дейност“ – ДАБ относно актуалното положение в С. (л. 118). Изготвен е и социален доклад по разпореждане на съдът (л. 116).

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от лице имащо правен интерес от оспорването на процесното решение, в законоустановения срок. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган – председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет на осн. чл. 48, т. 1 от ЗУБ. Решението е издадено в писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно прилагане на материалния закон и в съответствие с неговата цел.

От приетите по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод. Видно от представения протокол от проведеното интервю, то е проведено на заявления от кандидата език, който изрично е удостоверил с подписа си, че няма възражения и допълнения. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ, молбата е била разгледана индивидуално, като на кандидата е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

В хода на административното производство чужденецът се представлява от адвокат, назначен с решение на председателя на Националното бюро за правна помощ и от социален работник от отдел "Закрила на детето", назначен със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" по местоживее. В изпълнение на чл. 15, ал. 6 от Закона за закрила за детето /ЗЗДет/, в полза на производството е изпратено запитване до Дирекция "Социално подпомагане" по местоживее относно становище или доклад, касаещи личното положение на непълнолетното дете. Не са допуснати съществени процесуални нарушения в хода на административното производство извършена е бърза и пълна оценка от социални работници с оглед възрастта на молителя.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон.

Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън

държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Понятието "преследване" е дефинирано в чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от с.з., като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, която би довела до извършване на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1-3. Наличието и основателността на опасенията следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за статут конкретни данни, като се отчете произхода на преследването, дали то води до нарушаване на основни права на човека, както и закрилата, която може да се получи от държавата по произход.

В настоящия случай правилно административният орган е преценил, че при проведеното с жалбоподателя интервю не се установява спрямо него да е било осъществено визираното в чл. 8, ал. 1 ЗУБ преследване, релевантно за предоставянето на бежански статут, а и самият той не е заявил конкретни обстоятелства, въз основа на които да може да се направи извод за опасение от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Ето защо преценката на административния орган, че изложените от кандидата мотиви за напускане на страната му по произход не са правно значими за търсената защита, са напълно обосновани. М. Х. Ш. изрично не е заявил, че спрямо него, държавата му на пребиваване или друг недържавен субект на когото държавата не може или не желае да противодейства е предприел някакви действия, които да са релевантни на преследване. Такива заплахи не са били отправяни и към семейството му. Основните мотиви, които кандидатът за закрила изтъква за напускането на С., са липсата на сигурност, нестабилната обстановка в страната му, проблеми от финансов характер, трудно преживяване и желание да се събере със семейството си. Административният орган обосновано е приел, че чужденецът е напуснал С. за да търси по-добър стандарт на живот в посока Европа, за което свидетелстват многобройните му заявления в хода на проведеното интервю, както и желанието на семейството му, да извърши процедура за събиране на семейство.

В случая не се установява на оспорвания да са били нарушени основни човешки права до такава степен тежки по своето естество или повторяемост за да се приеме, че е налице преследване по смисъла на относимите правни норми. В действителност жалбоподателят не е бил заплашван, върху него не е било оказвано насилие, не е осъждан и не е бил преследван от официалните власти, в т.ч. и по етнически или религиозни причини в С.. Член на неговото семейство няма признат в Република България статут на бежанец, което изключва възможността да му се предостави деривативен такъв статут съгласно чл. 8, ал. 9 ЗУБ. При това положение изводът на административния орган за неоснователност на искането на М. Х. Ш. за предоставяне на статут на бежанец се явява законосъобразен.

На следващо място, правилно е прието, че в случая не са налице и материалноправните предпоставки по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут.

Материалноправните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут са установени в нормата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Според чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или тежки заплахи срещу живота

или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Правилно административният орган е приел, че няма основания да се приеме, че жалбоподателят е напуснал С. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, молителят не е направил.

В решението са разгледани и обстоятелствата по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, съгласно която хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ е изцяло в синхрон с чл. 15, б. „в“ от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. /отм. с Директива 95/2011/ЕО/ относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци и като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила.

В случая при преценката за наличие предпоставките по чл. 9 от ЗУБ следва да се отчете, че търсещият закрила е дете. Съгласно чл. 2, т. 1 от Конвенцията за правата на детето, приета от ОС на ООН на 20.11.1989 г. (ратифицирана и обнародвана с ДВ бр. 55 от 1991 г.), държавата е длъжна да зачита и да осигури правата, предвидени в Конвенцията, на всяко дете, в пределите на своята юрисдикция, без каквато и да е дискриминация. В чл. 3, т. 1 от Конвенцията е предвидено, че висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи. Следователно принципът за "висшия интерес на детето", установен в Конвенцията за правата на детето на ООН, е от основополагащо значение, поради което малолетните и непълнолетните деца са уязвима група лица по смисъла на § 1, т. 17 от ДР на ЗУБ. В националното законодателство този принцип е регламентиран в § 1, т. 5 от ДР на Закона за закрила на детето (ЗЗДет), като съгласно чл. 6а от ЗУБ, при прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето, която преценка на най-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето. Принципът за "най-добрия интерес на детето" последователно е закрепен и в редица директиви на ЕС относно международната закрила. Според съображение 18 от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13.12.2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, "висшият интерес на детето" следва да има първостепенно значение за държавите-членки при изпълнението на настоящата директива, в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г. При определяне на висшия интерес на детето държавите-членки следва да обръщат особено внимание на принципа за целостта на семейството, благоденствието и социалното развитие на непълнолетното лице, на съображения, свързани със сигурността и безопасността, както и на мнението на непълнолетното лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост.

Правото на детето живот в семейството е защитено по Конвенцията (член 16). Понятието

„семейство“ трябва да се тълкува в широк смисъл, включващ биологичните родители, осиновителите и приемните родители или, ако е приложимо, роднините или общността съобразно местните обичаи (член 5). В параграф 60 се посочва, че предотвратяването на разделянето на семейството и запазването на неговото единство са важни съставни части от системата за закрила на детето и се основават на правото, предвидено в член 9, параграф 1, което изисква „детето да не бъде разделяно от родителите си против тяхната воля, освен когато [...] такова разделяне е необходимо за най-добрите интереси на детето“. Освен това детето, което е отделено от единия или от двамата си родители, има право „да поддържа лични отношения и пряк контакт с двамата си родители редовно освен ако това противоречи на най-добрите интереси на детето“ (член 9, параграф 3).

С особена важност в конкретния случай следва да се разгледа и съдържанието на параграф 61, съгласно който, предвид тежкото въздействие, което оказва върху детето отделянето му от един или от двамата му родители, към такова отделяне следва да се прибегва единствено като крайна мярка, например когато детето е застрашено от вреда или ако това е необходимо по други причини. Не бива да се извършва отделяне, ако има по-ненатрапчиви мерки, с които детето да бъде защитено. Преди да се прибегне до отделяне, държавата следва да предостави подкрепа на родителите в поемането на техните родителски отговорности и да възстанови или подобри способността на семейството да се грижи за детето, освен ако отделянето е необходимо с оглед защита на детето. Икономически съображения не могат да оправдаят отделянето на дете от родителите му.

Именно в тази връзка, имайки предвид, че в случая чуждият гражданин е напуснал, или е бил изпратен самостоятелно, с цел извършване на процедура, чрез която легално да доведе своето семейство, което пък продължава да пребивава без негативни последици, на мястото на обичайното им местообитание, следва да се приеме, че именно интересът в случая би следвало да е завръщане и събиране на молителя с близките му, на сирийска територия. Настоящият състав следва да отбележи, че най-добрият интерес на детето не е въведен от законодателя като задължителна предпоставка за предоставяне на хуманитарен статут в чл. 9 ЗУБ, нито е определен като условие за предоставяне на субсидиарна закрила в глава V от Директива 2011/95/ЕС, предвид което не представлява самостоятелно и достатъчно основание за предоставяне на международна закрила, което да може законосъобразно да замени отсъствието на материалноправните предпоставки за предоставяне на такъв вид закрила, предвидени в ЗУБ или правото на ЕС. Безспорно разпоредбата на чл. 3 от Директива 2011/95/ЕС позволява на държавите членки да въвеждат или да определят по-благоприятни стандарти за определяне на дадено лице, като лице, отговарящо на условията за субсидиарна закрила, както и за определяне на съдържанието на международната закрила, но само доколкото тези стандарти са съвместими с горепосочената директива, при което са забранени стандартите, при които е възможно признаване на статут на субсидиарна закрила на граждани на трети страни или лица без гражданство, намиращи се в положения, напълно лишени от връзка с условията на международната закрила/съгласно ЗУБ и Директивата/, какъвто е настоящият случай.

В разпоредбата на чл. 75, ал. 2, изр. 1 от ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Това изискване е изпълнено, тъй като административният орган е извършил преценка на всички факти и обстоятелства, свързани с държавата по произход на лицето, търсещо закрила, конкретно предоставяне на хуманитарен статут.

Съгласно общото правило на чл. 35 от АПК, решението е издадено при изясняване на

обстоятелствата от фактическа страна. Датата, към която следва да се преценява ситуацията в държавата на произход по отношение наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 ЗУБ е датата, когато съдът се произнася по случая. В тази връзка в хода по делото са представени актуални справки за ситуацията в С., които съдът съобрази при постановяване на настоящето съдебно решение, както и настъпилите по-късно събития на територията на страната по произход.

Видно от справка с вх. № МД-02-20/14.01.2025 г. (л. 108) изготвена от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС по отношение на С. относно актуална политическа и икономическа обстановка след падането на режима на президента Б. А.. Видно от нея на 27 ноември 2024 г. ислямистката групировка "Х. Т. ал Ш." (Hayat Tahrir al-Sham, HTS), чийто контрол преди това е ограничен до части от провинциите А. (Х.) и Идлиб, започва голяма офанзива в С. С., в сътрудничество със съюзни бунтовнически фракции. Първоначално бунтовниците превземат А. (Х.), втория по големина град в страната, на 5 декември пада [населено място], а два дни по-късно е превзет и третият по големина град в С., Х.. На 8 декември 2024 г. бунтовниците, водени от HTS, навлизат в Д., а същия ден президентът Б. А. напуска страната. Представители на бившия сирийски режим продължават да се помиряват и да уреждат статута си с временното правителство на страната. Военен персонал на бившия режим, лица, призовани за задължителна служба, се явяват в центрове за уреждане на статута в голяма численост в дните, откакто "Х. Т. ал Ш." обявява обща амнистия. На 21 декември 2024 г. Сирийският вестник Al Watan съобщава, че най-малко 34 000 бивши членове на режима на А. са подали заявления за уреждане на статута си в централните в осем провинции, като най-малко 20 000 от тези кандидати произхождат от "крепостите" на бившия режим в провинциите Л. и Т.. В справката е посочено още, че към 29 декември 2024 г. 94 от общо 114-те подкрепяни от Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) обществени центрове в С. възобновяват своята дейност. От 27 ноември 2024 г. насам 58 500 души са се свързали с обществените центрове, за да се регистрират и да получат достъп до услугите за закрила. Според ВКБООН, в периода 8-29 декември 2024 г. 58 400 души са се завърнали в С. (основно от Л., Й. и Турция). От началото на 2024 г. (до 29 декември 2024 г.) приблизително 119 200 сирийски бежанци са се завърнали в страната, повечето от тях в Ракка (25%), А. (Х.) (20%) и Дараа (20%) . Видно от справката още в бюлетин на ВКБООН от 2 януари 2025 г. се посочва, че според оценки на Комисариата, от 8 декември 2024 г. насам 115 000 сирийци са се завърнали обратно в С.. Тези данни се основават на публични изявления за приемащите страни, контакти с имиграционните служби от вътрешността на С., както и на граничен мониторинг, извършван от ВКБООН и партньорски организации. По отношение на официалните изявления, на 30 декември 2024 г. Турция съобщава, че 35 114 сирийци са се завърнали доброволно от 8 декември 2024 г. насам. На 7 януари 2025 г. международните полети от летището в Д. са възобновени за първи път след падането на режима на Б. А., съобщава електронното издание на британския вестник Т. Г.. Възобновяването включва първия директен полет от катарската столица Доха от 13 години насам, който е посрещнат в празнична атмосфера в залата за пристигащи пътници. В началото на януари 2025 г. САЩ предоставя шестмесечно изключение от санкциите, т.нар. общ лиценз, за да позволи хуманитарна помощ след края на управлението на Б. А. в С.. Изключението, което ще бъде валидно до 7 юли 2025 г., позволява определени транзакции с държавни институции, включително болници, читалища и комунални услуги на федерално, регионално и местно ниво, както и със свързани с "Х. Т. ал Ш." (HTS) организации в цяла С.. Въпреки че санкции не са отменяни, лицензът също така позволява транзакции, свързани с продажбата, доставката, съхранението или даряването на енергия, включително петрол и електричество, към или в С.. Той също така позволява лични трансфери и определени дейности, свързани с енергията, в подкрепа на усилията за възстановяване. След

премахването на санкциите Катар обявява, че ще помогне за финансирането на 400-процентно увеличение на заплатите в публичния сектор, обещано от сирийското временно правителство.

Видно от представената актуална справка с вх. № МД-02-159/14.03.2025 г. (л. 118) изготвена от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС по отношение на С. относно актуална политическа и икономическа обстановка се установява, че според изчисления на ВКБООН от 6 март 2025 г., считано от 8 декември 2024 г., 303 400 сирийци са преминали обратно в С. от съседни държави. Освен това, считано от 27 ноември 2024 г. и въз основа на най-новите данни на ВКБООН и О. от 26 февруари 2025 г., 885 294 вътрешно разселени лица (ВРЛ) са се завърнали по домовете си. По отношение на вътрешното разселване, широкомащабно проучване на намеренията, проведено от ВКБООН, REACH и Клъстера за координация и управление на лагери показва, че един милион вътрешно разселени лица, живеещи в лагери и обекти в С. С., възнамеряват да се завърнат в районите си на произход в рамките на една година, 600 000 от тях дори преди края на лятото. Във връзка с политическите събития в С., Правният комитет за изготвяне на конституционната декларация заявява необходимостта от изготвяне на конституционна декларация за управление на преходния период в страната. Тази декларация има за цел да регулира преходната фаза, да определи правомощията на трите власти и да осигури стабилност и възстановяване. На 13 март 2025 г. временният президент на С., А. ал Ш., подписва конституционна декларация, обхващаща петгодишен преходен период, три месеца след като неговата ислямистка група сваля от власт Б. А.. В документа се казва, че ислямът е религията на президента, както и в предишната конституция, „ислямската юриспруденция е "основният източник на законодателството", а не "основен източник". Декларацията също така урежда разделението на властите и съдебната независимост и гарантира правата на жените, свободата на изразяване и свободата на медиите. Представители на бившия сирийски режим продължават да се помиряват и да уреждат статута си с временното правителство на страната. Военен персонал на бившия режим, лица, призовани за задължителна служба, се явяват, в центрове за уреждане на статута в голяма численост в дните, откакто "Х. Т. ал Ш." обявява обща амнистия. На 21 декември 2024 г. Сирийският вестник Al Watan съобщава, че най-малко 34 000 бивши членове на режима на А. са подали заявления за уреждане на статута си в централните в осем провинции, като най-малко-20 000 от тези кандидати произхождат от "крепостите" на бившия режим в провинциите Л. и Т.. Касае за пълна промяна на политическата ситуация С. и възможност за установяване на нов публичен ред и конституция, която да защитава всички малцинствени групи в страната.

Съдът счита, че гореизложените справки не се отразяват върху изводите на председателят на ДАБ т.к. обстановката в С. остава нестабилна и непредвидима с оглед наложените международни санкции, но като цяло е подобрена сигурността в страната. В тази връзка, независимо че административния орган е формирал волята си въз основа на различна от установената към момента фактическа обстановка, по аргумент от чл. 142, ал. 2 АПК, с оглед изложеното по-горе и предвид личната бежанска история на жалбоподателя, съдът счита, че закона е приложен правилно.

Тук следва да бъде посочено, че на основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа, икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетата по делото справка е изготвена от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представлява официален свидетелстващ документ и обвързва съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с нея, ако същите не се оборват чрез други надлежни доказателства, каквито в случая не се представят, нито се сочи техният източник, за да се събират.

Съдът, предвид изложеното, тъй като няма основания да се предполага, че ще бъде преследван на основанията по чл. 8 от ЗУБ, в това число и изтъкнатите подробно в жалбата по чл. 8, ал. 5 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец, нито са налице основания по чл. 9 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут, то оспореното решение е правилно като краен резултат и при изменената обстановка в С..

Последното мотивира извод за неоснователност на жалбата, която следва да бъде отхвърлена.

С оглед липсата на претенции за присъждане на разноски и по аргумент от чл. 81 ГПК във връзка чл. 144 АПК, този въпрос съдът не обсъжда.

Така мотивиран, на основание чл. 172, ал. 2 АПК, съдът,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Х. Ш., непридружен непълнолетен, ЛНЧ [ЕГН], гражданин на С., чрез адв. А. К. А. от САК, назначена за процесуален представител в административното и съдебното производство, с решение № 1945 от 26.08.2024г. на председателя на НБПП, със съдебен адрес [населено място], [улица],офис 1, срещу решение № 12089 от 20.11.2024г. на председателя на ДАБ – МС, с което му е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд на Република България.